

Koronaviruspandemian aikaiset tukitoimet ja yritysten resilienssi kaupunki- ja maaseutumaisilla alueilla

Maaseutututkijatapaaminen 2023

Teemu Makkonen

UEF // University of Eastern Finland

[RAVIT](#) – Julkisten rahavirtojen kohdentuminen maaseutu- ja kaupunkialueille -hanke
Maa- ja metsätalousministeriö on rahoittanut hanketta Maaseutupolitiikan neuvoston asettaman hankeryhmän esityksestä Maa- ja metsätalouden valtakunnallisiin maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeisiin suunnatuista varoista.

Taustaa

- Koronaviruspandemia saavutti Suomen vuoden 2020 keväällä
 - Hallitus pyrki rajoittamaan pandemian leviämistä erilaisin rajoituksin
 - Pandemian ja rajoitusten vaikutukset yritysten toimintakykyyn olivat negatiivisia
- Tasapainottaakseen pandemian sekä rajoitusten vaikutuksia
 - Hallitus lanseerasi useita yritysten tukemiseen tarkoitettuja tukimuotoja
- Mediassa on käyty vilkasta keskustelua tukitoimien osuvuudesta
- Tukitoimien hyödyllisyydestä ei kuitenkaan vielä ole olemassa kattavaa alueellista analyysia

Tutkimuksen tavoite

- Kerätä mahdollisimman tarkka listaus yrityksille suunnatuista "koronatuista" niiden **kaupunki-maaseutuluokituksen** alueellisen (kuntakohtaisen) kohdistumisen mukaisesti
- Onko toimintansa lopettaneiden yritysten määrässä havaittavissa eroavaisuuksia **kaupungeissa ja maaseutumaisilla alueilla?**
- Onko tukitoimilla ollut merkittävä positiivinen alueellinen vaikutus yritysten resilienssin tukemisessa niin **kaupungeissa kuin maaseutumaisilla alueilla?**

Yritysten resilienssi

- Yrityksen kyky mukauttaa toimintaansa muuttuvassa toimintaympäristössä
 - Liiketoiminnan jatkuminen kriiseistä huolimatta
- Yrityksen toimintaympäristöllä on merkitystä
 - Kaupunkeja pidetään yleisesti maaseutumaisia alueita ”otollisempana” liiketoimintaympäristönä (esim. agglomeraatiohyödyt)
- Vaikeasti mitattava käsite
 - Lopettaneiden yritysten määrä yleisesti käytetty suoraviivainen toteutuneen (*ex-post*) alueellisen yritystoiminnan resilienssin mittari

Aineisto: Neljännesvuositilastot (2018q1–2022q4)

Muuttujat (SYKE:n kuntakohtainen kaupunki–maaseutuluokitus)

Lopettaneet yritykset

Aloittaneet yritykset

Yritysten lukumäärä

Lopettaneiden yritysten osuus (%) yritysten lukumäärästä (GCR)

Lopettaneiden yritysten osuus (%) yritysten lukumäärästä miinus aloittaneet yritykset (NCR)

Työttömyysprosentti

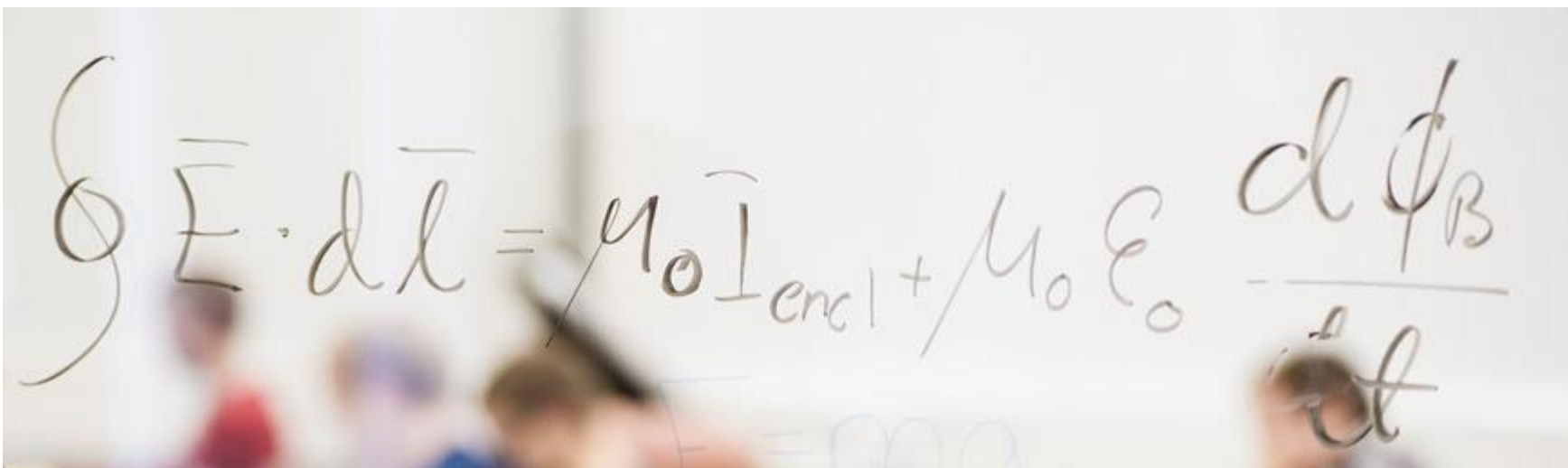
Asukastiheys

Koronarahoituksen määrä

Koronarahoitusta saaneiden yritysten lukumäärä

Koronapandemian aikaiset yritystuet

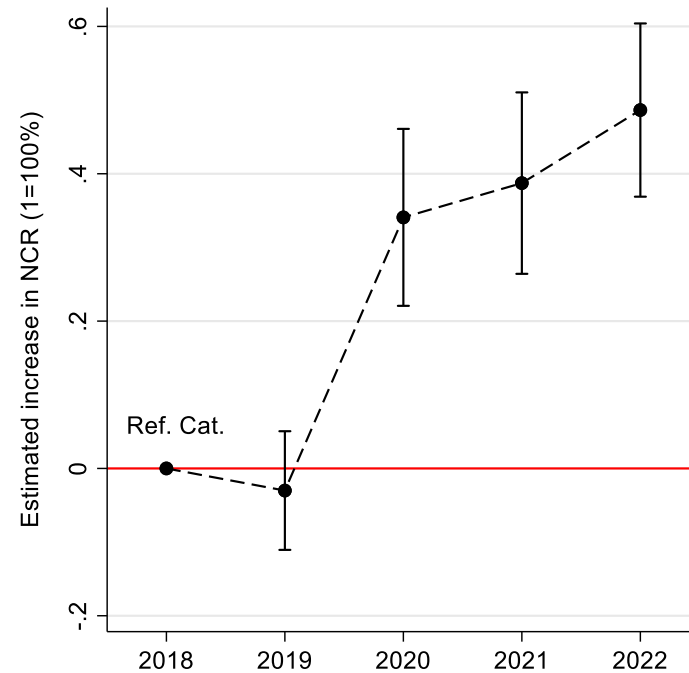
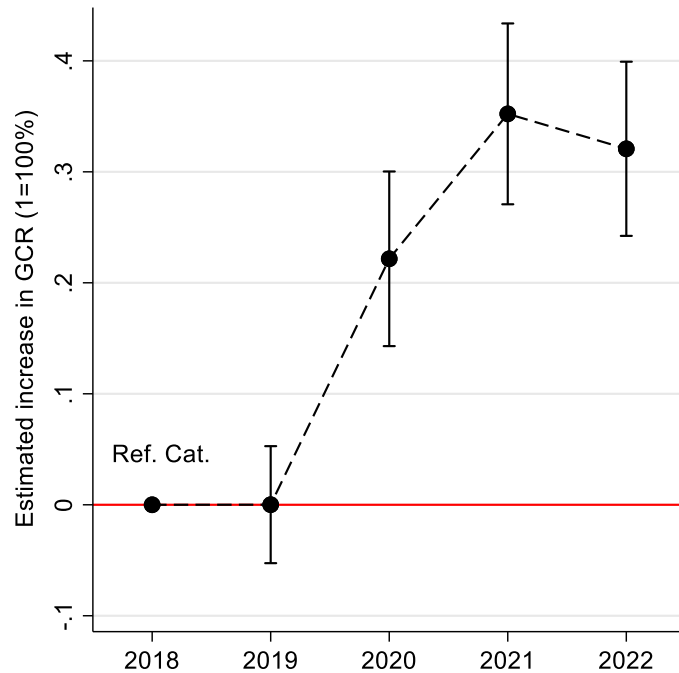
Tukimuoto (Tietolähde); Rahoituskierroksia	Tuki yhteensä
Kustannustuki (Valtionkonttori); 6	897,205,380 €
Tuki kannattamattomiin kiinteisiin kustannuksiin (Valtionkonttori); 2	43,061,987 €
Sulkemiskorvaus (Valtionkonttori); 3	165,313,931 €
Yksinyrittäjien tuki (TEM); 1	92,014,000 €
ELY-keskuksen rahoitus yrityksille koronaviruksen aiheuttamassa poikkeustilanteessa (TEM); 1	335,459,644 €
BF:n liiketoiminnan kehitysrahoitus häiriötilanteessa (BF); 1	994,059,539 €
Ravintola- ja kahvilayrittäjien tuki (KEHA); 3	122,791,748 €
Tapahtumatakuu (Valtionkonttori); 1	14,667,552 €
Maaseudun yritysten väliaikainen kriisituki (Ruokavirasto); 1	35,003,339 €

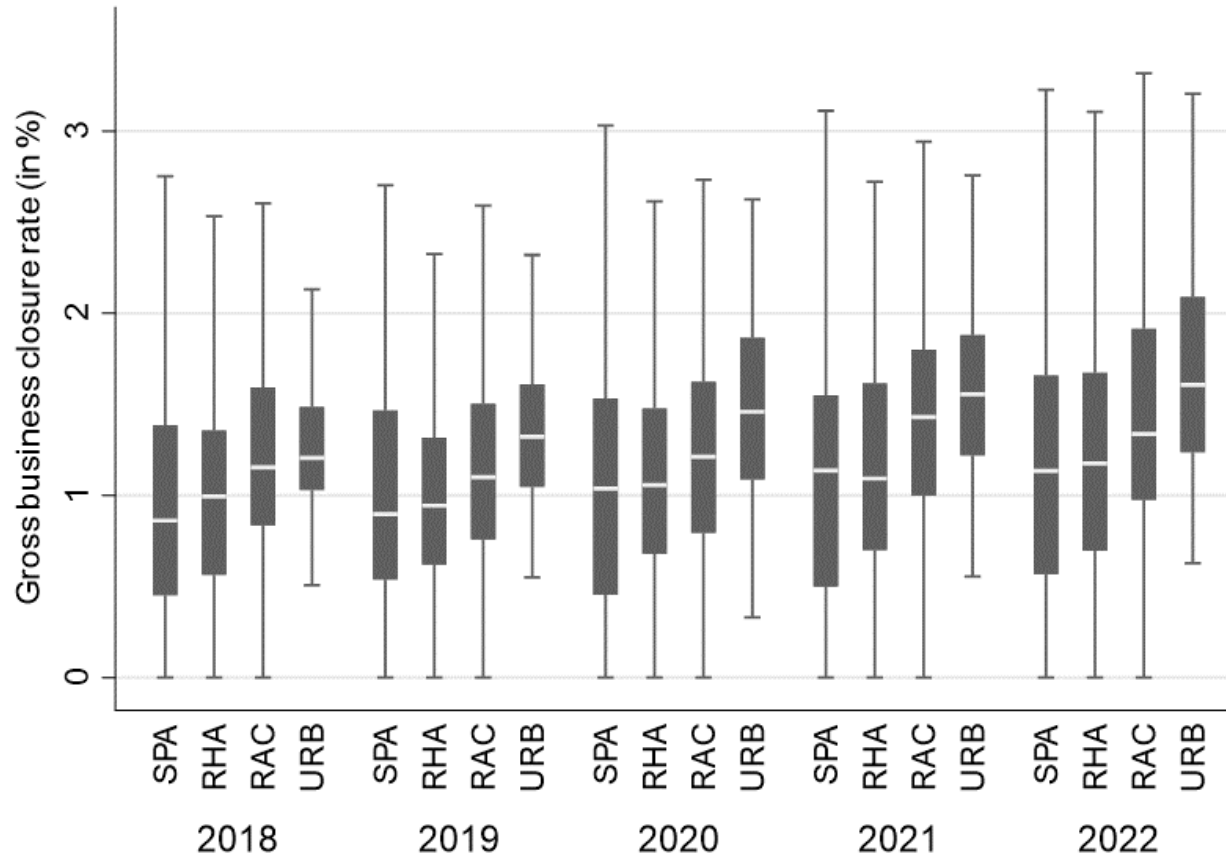
Regressioanalyysin tuloksia

$$GCR_{it} = \beta_0 + \sum_{r=1}^R \beta_r x_{r,it} + \gamma(COVID_t \times F_i) + \sum_{m=1}^M \delta_m \ln(GOV_fundint)_{m,it-1} + \mu_i + \tau_t + e_{i,t}$$

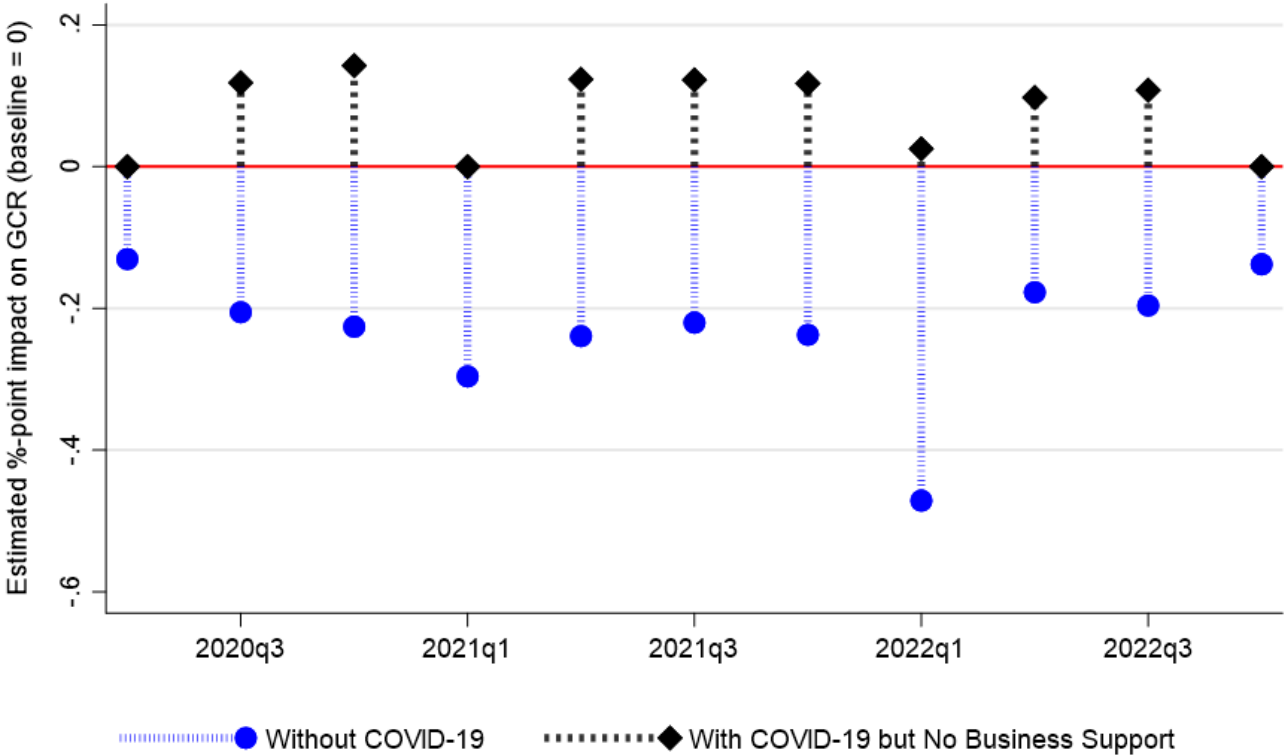
Korona ja lopettaneiden yritysten osuus

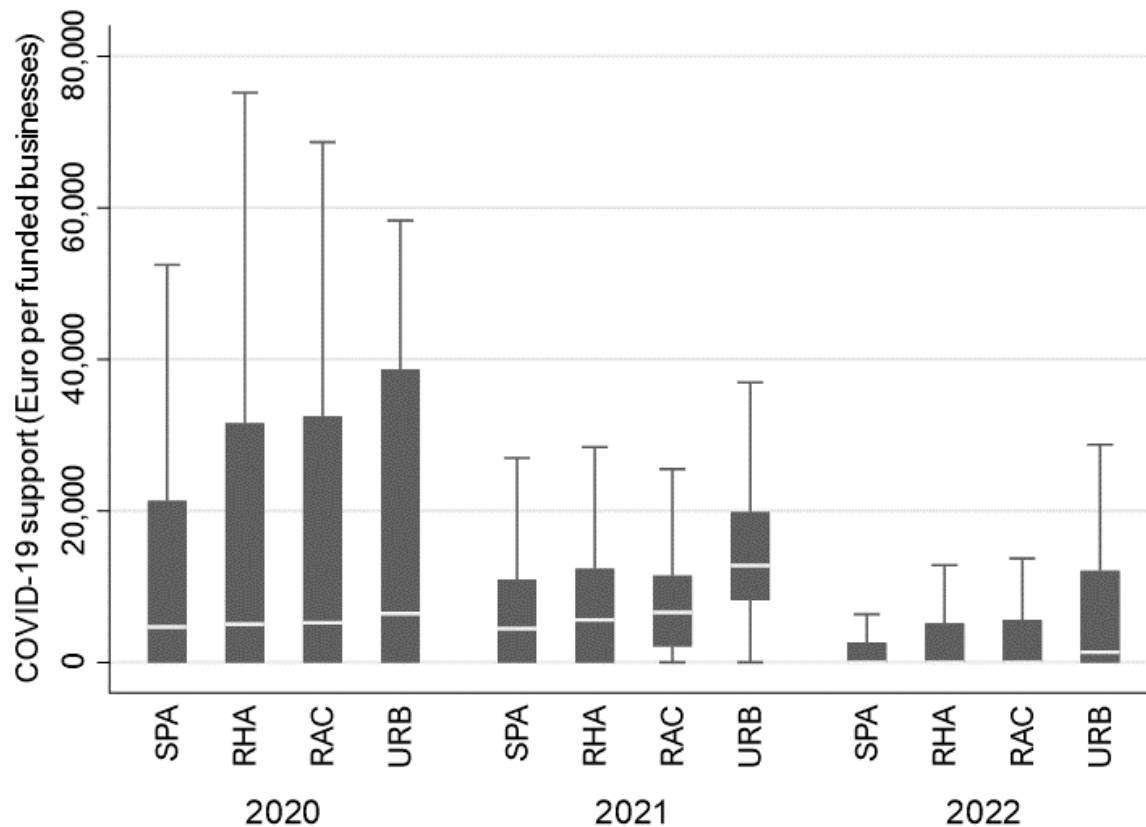
Lopettaneiden yritysten osuus kaupunki-maaseutuluokittain

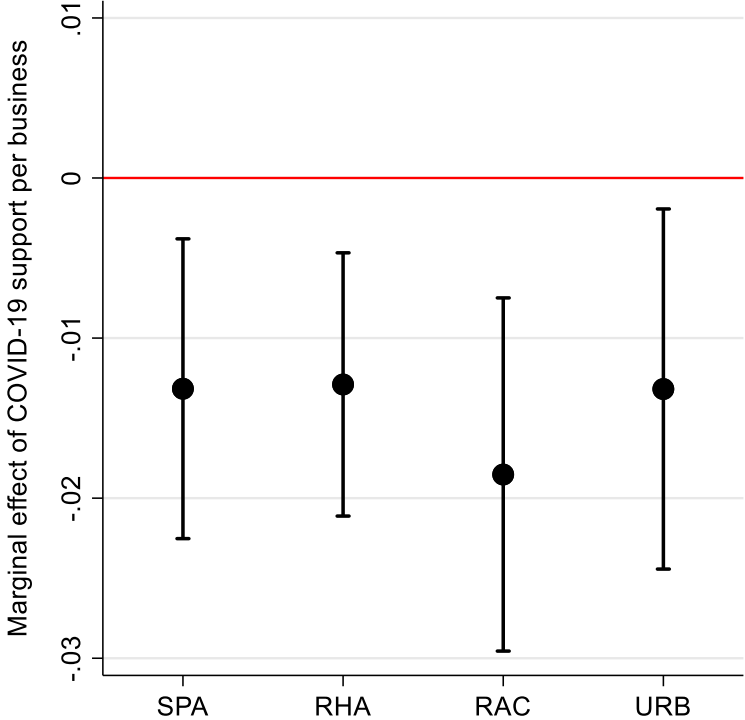
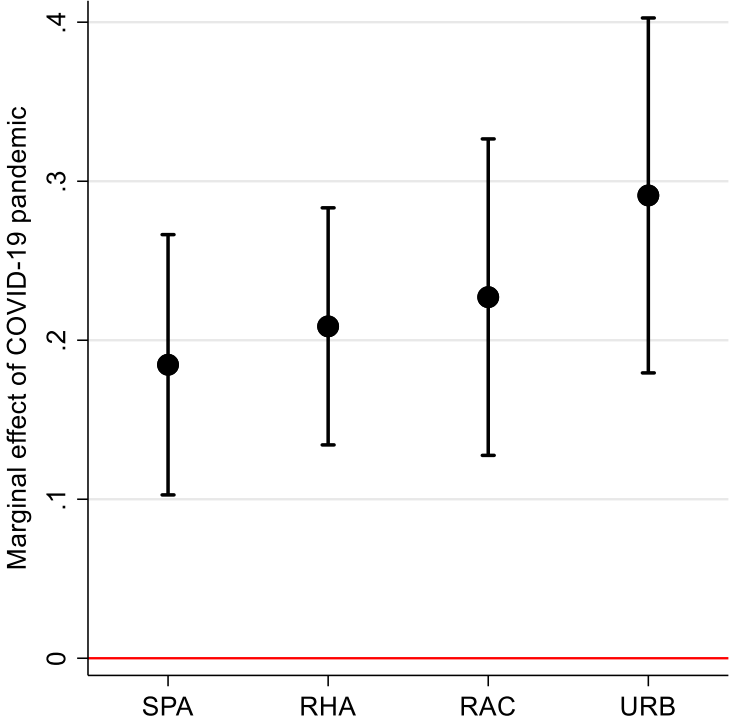
Korona, koronatuet ja lopettaneiden yritysten osuus

Koronatuet kaupunki-maaseutuluokittain

Koronatukien vaikutus kaupunki-maaseutuluokittain

Johtopäätöksiä

- Suomalalaisten kuntien lopettaneiden yritysten osuus kasvoi korona-aikana 20–30%
 - Negatiivinen vaikutus oli suurinta kaupungeissa
 - Maaseutumaisten alueiden yritykset sopeutuivat (hieman) kaupunkialueiden yrityksiä paremmin (resilienssi)
- Koronatuet lievittivät koronan negatiivisia vaikutuksia
 - Lopettaneiden yritysten määrä 10–12% pienempi kuin ilman tukia
 - Suurin osa koronatuista (82%) meni kaupunkien yrityksille
 - Tästä huolimatta, koronatuken positiiviset vaikutukset samansuuruisia niin maaseutumaisilla alueilla kuin kaupungeissa (“yhtä tehokasta”)

Kiitos!

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

teemu.makkonen@uef.fi